

12. Великий енциклопедичний словник ; за ред. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка. – К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2007. – 992 с.
13. Задорожня О. В. Проблеми становлення Державної виконавчої служби / О.В. Задорожня, Д. П. Фіолевський // Адвокат. – К., 1999. – № 3. – 87 с.
14. Клименко О.С. Адміністративно-правове регулювання діяльності державної виконавчої служби щодо примусового виконання рішень майнового характеру: дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / О.С. Клименко. – Дніпропетровськ, 2011. – 186 с.
15. Мельник М. І. Закон України «Про виконавче провадження». Постатейні матеріали. Коментарі / М. І. Мельник, М. І. Хавронюк. – К. : Атіка, 2002. – 271 с.
16. Державна виконавча служба України : навчальний посібник / Фіолевський Д.П., Лобанцев С.Ю., Мезенцев Є. І. ; за загальною редакцією Д.П. Фіолевського. – К. : Алерта, 2004. – 564 с.
17. Фурса С.Я. Виконавче провадження в Україні : навчальний посібник / С.Я. Фурса, С. В. Щербак. – К. : Атіка, 2002. – 480 с.

ЛЕОНОВА О. В., кандидат юридичних наук,
доцент кафедри конституційного та
адміністративного права юридичного факультету
ДВНЗ (Національний гірничий університет)

УДК 342.95 : 358.823.3

СИСТЕМА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ НАДРОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ: ШЛЯХ РОЗВИТКУ ЗА РОКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Присвячено дослідженню системи органів державного управління сферою надкористування та її еволюціонуванню в період незалежності України.

Ключові слова: система органів державного управління, сфера надкористування, використання і охорона надр.

Статья посвящена исследованию системы органов государственного управления сферой недропользования и ее эволюционированию в период независимости Украины.

Ключевые слова: система органов государственного управления, сфера недропользования, использование и охрана недр.

The research paper is devoted to research into the Ukrainian system of bodies governing the sphere of mineral wealth use and it's evolving during the period of independence of Ukraine.

Key words: system of government bodies, sphere of mineral wealth use, mineral wealth use and protection.

Вступ. Наприкінці 2010 початку 2011 рр. Президент України провів масштабну реорганізацію суб'єктів системи центральних органів виконавчої влади з метою її оптимізації, усунення дублювання повноважень цих органів та забезпечення скорочення чисельності управлінського апарату й витрат на його утримання, а також для підвищення ефективності державного управління в усіх галузях господарювання. Ця реорганізація певним чином вплинула й на систему органів управління сферою надкористування. З'ясування рівня впливу цих змін на якість державного управління у сфері надкористування і обумовлює актуальність досліджуваного питання.

Предметом розгляду в цій науковій праці є правові норми, що визначають компетенцію та правовий статус органів державної влади, які здійснюють державне управління у сфері надкористування.

Постановка завдання. Мета статті – з'ясування системи органів державного управління сферою надкористування України та етапи її реформування за часів незалежності України.

Для досягнення поставленої мети слід вирішити такі завдання, як з'ясування складу й рівня зв'язків між органами державного управління у сфері надкористування; виявлення ключових органів управління відповідною сферою господарювання та окреслення основних етапів їх реформування; дослідження правових норм, що визначають статус відповідних органів; виявлення рівня впливу останньої реформи центральних органів виконавчої влади на ефективність управління сферою надкористування.

Основними учасниками, що вступають у відносини надкористування, й наділені владними повноваженнями відповідно до ст. 4 Модельного кодексу про надра та надкористування для країн-учасниць СНД є держава, адміністративно-територіальні одиниці держави, комунальні утворення. Від імені держави, комунальних утворень у відносинах надкористування беруть участь органи державної влади держави та органи місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень, установлених нормативно-правовими актами, що визначають статус цих органів [5]. Відповідно до вітчизняного законодавства владною стороною в адміністративно-правових відносинах у сфері надкористування, що здійснюють державне управління в галузі геологічного вивчення, використання й охорони надр, виступають визначені у ст. 11 КУпН суб'єкти: Кабінет Міністрів України, Міністерство охорони навколишнього природного середовища України, спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з геологічного вивчення та забезпечення раціонального використання надр, Державний комітет України по нагляду за охороною праці, Рада Міністрів Республіки Крим, інші державні органи, місцеві ради народних депутатів та органи виконавчої влади на місцях відповідно до законодавства України [22].

Аналізуючи зазначену статтю, необхідно звернути увагу на невідповідність назв деяких із зазначених суб'єктів чинному законодавству. Так, відповідно до Указу Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 9 грудня 2010 р. Міністерство охорони навколишнього природного середовища України було реформовано в Міністерство екології та природних ресурсів України [23]. Цим же нормативно-правовим актом утворено Державну службу геології та надр України в результаті реорганізації Державної геологічної служби, що функціонувала до цього моменту у складі Мінприроди. Оскільки Указом Президента України «Про Положення про Державну службу геології та надр України» від 6 квітня 2011 р. № 391/2011 визначено, що Державна служба геології та надр України є центральним органом виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр [25], пропонуємо замінити в ст. 11 КУпН фразу «спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з геологічного вивчення та забезпечення раціонального використання надр» на «Державна служба геології та надр України».

Відповідно до Указу Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 9 грудня 2010 р. не має місця в оновленій системі центральних органів виконавчої влади і Державному комітету України з нагляду за охороною праці. Його функції покладено на Державну службу гірничого нагляду та промислової безпеки України, яка здійснює комплексне управління у сфері промислової безпеки, охорони праці, а також контролю за виконанням функцій державного управління охороною праці міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування [26].

До нинішнього часу не були внесені до ст. 11 КУпН корективи щодо назви органів місцевого самоврядування. У чинній редакції КУпН уживається термін «Ради народних депутатів». Натомість Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» [21] розширено визначає органи місцевого самоврядування: територіальні громади сіл, селищ, міст як самостійні суб'єкти, так і такі, що діють через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які становлять спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст. Тому ми пропонуємо замінити словосполучення «Ради народних депутатів» на «органи місцевого самоврядування».

До прийняття Указу Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» [23], який розпочав новий етап у системі управління різними галузями економіки, в тому числі й у сфері надкористування, статус державних органів, що

регулюють відносини надрокористування: Міністерство охорони навколишнього природного середовища України, Державний комітет з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду, Державна геологічна служба, визначає постановами Кабінету Міністрів України [10; 15; 9].

На виконання Указу Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 9 грудня 2010 р. було прийнято ряд Указів Президента, що стали правовою основою для функціонування системи державних органів, які управляють сферою надрокористування: Про Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України [28], Про Положення про Міністерство енергетики та вугільної промисловості України [29], Про Положення про Державну службу геології та надр України [25], Про Положення про Державну екологічну інспекцію України [24], Про Положення про Державну службу гірничого нагляду та промислової безпеки України [26]. У такий спосіб Президент виступає ключовою фігурою у процесі формування правової основи функціонування системи державного управління у сфері надрокористування.

Для з'ясування кола суб'єктів адміністративно-правових відносин у сфері надрокористування та їх зв'язку було розглянуто схему державного управління у сфері гірничих відносин, розроблену В. В. Матюхою [4]. У своїй статті цей науковець використовує терміни «схема державного управління вітчизняним гірничопромисловим комплексом» та «схема державного управління сфери надрокористування». Оскільки В. В. Матюха не пояснює, що він розуміє під гірничопромисловим комплексом, то припускаємо що йдеться про гірничу промисловість. Гірничий закон України визначає гірничу (гірничодобувну) промисловість як комплекс галузей важкої промисловості з розвідування родовищ корисних копалин, їх видобутку з надр землі та збагачення [1]. Зазначені види користування надрами не охоплюють усього спектра способів надрокористування, визначених у КУпН (ст. 14) [22]. Тому вважаємо необґрунтованим ототожнення понять «схема державного управління вітчизняним гірничопромисловим комплексом» та «схема державного управління сфери надрокористування», що використовується В. В. Матюхою [4].

До того ж розроблена схема не враховує зміни у статусі зазначених у ній органів, пов'язаних із прийняттям Указу Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 9 грудня 2010 р.

За критерієм рівня впливу на сферу надрокористування всі органи державної влади можна поділити на такі дві групи: 1) такі, що безпосередньо здійснюють управління, контроль і нагляд у сфері надрокористування: Кабінет Міністрів України, Мінприроди України, Держгеолслужба, Держгеонадра, Держгірпромнагляд України, Державна комісія по запасах корисних копалин; 2) координаційні органи у сфері надрокористування, а саме: органи місцевого самоврядування, МОЗ, Міненерговугілля України, Мінагрополітики України, Міноборони, адміністрація Держприкордонслужби, Державна податкова служба України, Державна екологічна інспекція України, Державне агентство земельних ресурсів України.

Система органів, що здійснює державне управління у сфері надрокористування з моменту утворення незалежної держави України змінювалась багато разів.

У 1991р. розпочалася реорганізація Державного комітету УРСР з екології та раціонального природокористування в Міністерство охорони навколишнього природного середовища України. 14 вересня 1991 р. прийнято перше Положення про Міністерство охорони навколишнього природного середовища України [12], відповідно до якого Міністерство охорони навколишнього природного середовища України (Мінприроди України) було центральним органом державного управління, підпорядкованим Кабінету Міністрів України. Міністерство здійснювало керівництво у галузі охорони навколишнього природного середовища і використання природних ресурсів.

Уперше в історії незалежної України 23 вересня 1991 р. прийнято Положення про Державний комітет України з геології і використанню надр [8], відповідно до якого Державний комітет України з геології і використанню надр (Держкомгеології України) став центральним органом державного управління, підпорядкованим Кабінету Міністрів України. Держкомгеології України у межах своєї компетенції втілював у життя політику Уряду України в галузі геологічного вивчення та використання надр.

10 лютого 1995 р. затверджено Положення про Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України [11], відповідно до якого Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України (Мінекобезпеки України) було центральним органом виконавчої влади, підпорядкованим Кабінету Міністрів України. Міністерство реалізувало державну політику в галузі охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, захисту населення та навколишнього природного середовища від негативного впливу господарської діяльності шляхом регулювання екологічної, ядерної та радіаційної безпеки на об'єктах усіх форм власності.

Положення про Державний комітет України з геології і використання надр від 23 вересня 1991 р. № 219 втратило чинність на підставі Постанови КМ № 387 від 01.04.96, якою було затверджено нове Положення про Державний комітет України з геології і використання надр [7], відповідно до якого створений комітет став центральним органом державної виконавчої влади, підпорядкованим Кабінетові Міністрів України. Держкомгеології реалізував державну політику у галузі геології й розвідки надр, сприяв структурній перебудові економіки країни, організував і координував проведення робіт з геологічного вивчення і використання надр.

З метою вдосконалення системи державного управління, підвищення ефективності функціонування органів виконавчої влади, посилення провідної ролі міністерств як головних суб'єктів вироблення й реалізації державної політики у відповідних галузях і сферах діяльності та поетапного впровадження адміністративної реформи в Україні Президент прийняв Указ від 13 березня 1999 р. № 250/99 «Про зміни в системі центральних органів виконавчої влади України» [19]. Цим нормативно-правовим актом було утворено Державну адміністрацію ядерного регулювання України, підпорядковано її Міністерству охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України, перетворено Державний комітет України з геології і використання надр у Комітет України з питань геології та використання надр; перейменовано Державний департамент золотовидобувної та золотопереробної промисловості в Державний департамент виробництва і переробки дорогоцінних металів.

4 листопада 1999 р. прийнято Закон України «Про державну геологічну службу України», відповідно до якого Державна геологічна служба України включає спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр, державні підприємства, установи та організації, які організують і проводять геологічне вивчення надр, забезпечують реалізацію державної політики у галузі користування надрами, здійснюють планомірне проведення регіональних геологічних досліджень, пошуків і розвідки необхідних і стратегічно важливих корисних копалин, накопичення й зберігання геологічної інформації про надра, встановлення кондицій на мінеральну сировину для підрахування запасів корисних копалин у надрах, проведення наукових досліджень у сфері геологічного вивчення і використання надр, координують і здійснюють геологічний контроль за діяльністю інших суб'єктів геологічної діяльності [14].

З метою вдосконалення структури органів виконавчої влади та підвищення ефективності державного управління Президент прийняв Указ «Про зміни у структурі центральних органів виконавчої влади» від 15 грудня 1999 р. № 1573/99 [20], відповідно до якого було утворено Міністерство екології та природних ресурсів України на базі Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України, Комітету України з питань геології та використання надр, Комітету України з питань гідрометеорології, Державної адміністрації ядерного регулювання України, Головного управління геодезії, картографії та кадастру, Державної комісії у справах випробувань і реєстрації засобів захисту та регуляторів росту рослин і добрив, що ліквідувались. Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України затверджено Указом Президента України від 29 травня 2000 р. № 724/2000 [6]. 30 березня 2002 р. № 439 Постановою КМУ затверджено Положення про Державну геологічну службу [16], відповідно до якого Державна геологічна служба (Держгеолслужба) була урядовим органом державного управління, який діяв у складі Мінекоресурсів і підпорядковувався йому.

У 2003 р. Міністерство екології та природних ресурсів України реорганізовано в Міністерство охорони навколишнього природного середовища України та Державний комітет

природних ресурсів України [18]. Указом Президента України від 10.02.2004 р. № 176/2004 «Про Положення про Міністерство охорони навколишнього природного середовища України» затверджено положення [30], відповідно до якого Міністерство охорони навколишнього природного середовища України стало спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища, екологічної безпеки, заповідної справи. Діяльність Мінприроди України спрямовувалась і координувалась Кабінетом Міністрів України.

14 квітня 2004 р. КМУ прийняв Постанову «Деякі питання Державного комітету природних ресурсів», якою ліквідував Державну геологічну службу [2] та визнав такою, що втратила чинність, Постанову КМУ від 27 грудня 2001 р. № 1748 «Про утворення Державної геологічної служби» [13].

27 грудня 2005 р. Указом Президента України затверджено Положення про Міністерство охорони навколишнього природного середовища України [27], відповідно до якого був визнаний таким, що втратив чинність, Указ Президента України від 10 лютого 2004 р. № 176 «Про Положення про Міністерство охорони навколишнього природного середовища України» та визначено, що Міністерство охорони навколишнього природного середовища України є спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів, екологічної безпеки, заповідної справи, поводження з відходами, геологічного вивчення надр, а також топографо-геодезичної та картографічної діяльності. Діяльність Мінприроди України спрямовувалась і координувалась Кабінетом Міністрів України. Проте тільки 13 лютого 2009 р. Указ Президента № 176 «Про Положення про Міністерство охорони навколишнього природного середовища України» було визнано таким, що втратив чинність, тобто тоді, коли вже майже три роки діяло Положення про Міністерство охорони навколишнього природного середовища України, затверджене Постановою КМУ від 2.11.2006 р. № 1524.

24 вересня 2005 р. № 980 було затверджено положення КМУ «Про Державну геологічну службу» [17], відповідно до якого Державна геологічна служба стала урядовим органом державного управління, що діяв у складі й підпорядкуванні Мінприроди.

Положення про Міністерство охорони навколишнього природного середовища України, затверджено Постановою КМУ від 2.11.2006 р. № 1524 [10], мало чинність до 13 квітня 2011 р., коли було прийнято Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України [28].

09.12.2010 р. Президент України видав Указ «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади», відповідно до якого утворено: 1) Міністерство екології та природних ресурсів України, Державну екологічну інспекцію України, Державну службу геології та надр України шляхом реорганізації Міністерства охорони навколишнього природного середовища України; 2) Міністерство енергетики та вугільної промисловості України шляхом реорганізації Міністерства палива та енергетики України, Міністерства вугільної промисловості України; 3) Міністерство надзвичайних ситуацій України, Державну службу гірничого нагляду та промислової безпеки України шляхом реорганізації Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи [23].

У зв'язку з прийняттям зазначеного нормативно-правового акта прийнято ряд Указів Президента України, що визначають статус державних органів, які здійснюють управління та регулювання суспільних відносин у сфері надрокористування:

– про Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України [28] та про Положення про Міністерство енергетики та вугільної промисловості України [29], відповідно до них ці міністерства є центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України;

– про Положення про Державну службу геології та надр України [25], відповідно до нього ця служба є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через міністра екології та природних ресурсів України, входить до системи органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

– про Положення про Державну службу гірничого нагляду та промислової безпеки [26], відповідно до якого Державна служба гірничого нагляду та промислової безпеки України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через міністра надзвичайних ситуацій України;

– про Положення про Державну екологічну інспекцію України [24], відповідно до нього ця інспекція є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через міністра екології та природних ресурсів України тощо.

Проаналізувавши історію розвитку державних органів, що здійснюють безпосереднє управління у сфері надрокористування України за часів її незалежності, діходимо висновку, що протягом цього періоду можна виокремити шість етапів розвитку нині чинного Міністерства екології та природних ресурсів України відповідно до Указів Президента України: 1) 14.09.91 – Міністерство охорони навколишнього природного середовища України; 2) 10.02.1995 – Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України; 3) 10.02.2004 – Міністерство охорони навколишнього природного середовища України; 4) 27.12.2005 – Міністерство охорони навколишнього природного середовища України; 5) 02.11.2006 – Міністерство охорони навколишнього природного середовища України; 6) 13.04.2011 – Міністерство екології та природних ресурсів України.

Крім Мінприроди України, одне з чільних місць у системі управління сферою надрокористування належить Державній геологічній службі України. Проте на рис. 1 її не зображено, тому що це комплексне поняття. Відповідно до ст. 1 та 5 Закону України «Про державну геологічну службу України» до Державної геологічної служби України входять: спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр, яким є Державна служба геології та надр України [25], та державні підприємства, установи та організації з геологічного вивчення й використання надр, які входять до сфери управління спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр [14]. Таким чином, основним органом, що регулює відносини надрокористування, діяльність якого координується Кабінетом Міністрів України через міністра екології та природних ресурсів України, є Державна служба геології та надр України.

Офіційна історія української геологічної служби розпочалася 1 лютого 1918 р., коли Уряд затвердив Статут Українського геологічного комітету. Це був шлях від маленького комітету зі штатом 50 осіб до однієї з потужних геологічних служб, яка має високий авторитет серед світової геологічної спільноти [3]. Грунтовні дослідження етапів розвитку Державної служби геології та надр України проводились тільки до часу проголошення України незалежною державою. За роки незалежності українська геологічна служба неодноразово зазнавала структурних змін – від Державного Комітету України з геології та використання надр до Державної служби геології та надр України.

Історія Державної служби геології та надр України за період незалежності України пройшла декілька етапів: 1) вперше в історії незалежної України 23 вересня 1991 р. прийнято Положення про Державний комітет України з геології і використання надр; 2) 01.04.96 р. затверджено нове Положення про Державний комітет України з геології і використання надр; 3) 13 березня 1999 р. Державний комітет України з геології і використання надр реорганізовано у Комітет України з питань геології та використання надр; 4) 30 березня 2002 р. Комітет України з питань геології та використання надр реорганізовано у Державну геологічну службу та включено до складу Мінекоресурсів і підпорядковано йому; 5) 14 квітня 2004 р. ліквідовано Державну геологічну службу; 6) 24 вересня 2005 знову створено Державну геологічну службу, яка стала урядовим органом державного управління, діяла у складі Мінприроди і йому підпорядковувалась; 7) 6 квітня 2011 р. створено Державну службу геології та надр України, яка координується Кабінетом Міністрів України через міністра екології та природних ресурсів України.

Державна служба геології та надр України – центральний орган виконавчої влади, що входить до системи органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр [25]. Основними завданнями

Держгеонадр України є: 1) внесення пропозицій щодо формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр; 2) реалізація державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Для проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин при спеціально уповноваженому центральному органі виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр, тобто при Держгеонадра України, діє Державна комісія України по запасах корисних копалин.

Ще одним уповноваженим органом державної влади в сфері надрокористування є Державна служба гірничого нагляду та промислової безпеки – центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через міністра надзвичайних ситуацій України. Держгірпромнагляд України входить до системи органів виконавчої влади та забезпечує реалізацію державної політики з промислової безпеки, охорони праці, державного гірничого нагляду, охорони надр та державного регулювання у сфері безпечного поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення [26].

Висновки. Підбиваючи підсумки цього дослідження, слід зазначити, що сформована система органів управління суспільними відносинами у сфері надрокористування не є новаторською розробкою чинного уряду країни. Таке підпорядкування центральних органів виконавчої влади у сфері надрокористування вже було в історії України, тільки назви вони мали дещо інші, проте за змістом їх повноваження суттєво не змінилися.

Хоча система органів державного управління сферою надрокористування досі залишається громіздкою, проте в результаті реформи 2010 р. прийнято ряд положень про центральні органи виконавчої влади, що регулюють відносини у сфері надрокористування, які визначили їх правовий статус, чого раніше не було у вітчизняному законодавстві. Це позитивно вплинуло на усунення більшості дублювань повноважень органів управління сферою надрокористування, що раніше призводило до неефективного управління. Водночас відсутність радикальних змін щодо підпорядкування та кількості органів управління сферою надрокористування дозволило уникнути значних розтрат державного бюджету на проведення цієї реорганізації.

Водночас зміни в системі органів управління у сфері надрокористування не було підкріплено відповідними змінами в основоположному регулятивному акті, а саме в Кодексі України про надра, ст. 11 якого потребує змін. Тому ми пропонуємо ст. 11 КУпН викласти у такій редакції: «Стаття 11. Органи, що здійснюють державне управління у галузі геологічного вивчення, використання і охорони надр.

Державне управління у галузі геологічного вивчення, використання і охорони надр здійснюють Кабінет Міністрів України, Міністерство екології та природних ресурсів України, Державна служба геології та надр України, Державна служба гірничого нагляду та промислової безпеки України, Рада Міністрів Республіки Крим, інші державні органи, органи місцевого самоврядування і органи виконавчої влади на місцях відповідно до законодавства України».

Список використаних джерел:

1. Гірничий закон України від 6 жовтня 1999 року № 1127-XIV // Відомості Верховної Ради України, 1999. – № 50. – Ст. 433 – Ст. 1
2. Деякі питання Державного комітету природних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2004 р. № 486 // Офіційний вісник України від 07.05.2004 – 2004 р. – № 16. – С. 134. – Ст. 1107. – Код акта 28543/2004.
3. Історія української геологічної галузі [Електронний ресурс] : офіційний сайт Державної служби геології та надр України. – Режим доступу : <http://dgs.kiev.ua/anonsi/7-storya-ukrayinskoji-geologchnoyi-galuz.html>
4. Матюха В.В. Проблеми просторового розвитку в сфері надрокористування [Електронний ресурс] / В.В. Матюха // Міжнародний науковий журнал «Механізм регулювання економіки» – № 2 (46) 2010 – Режим доступу: – http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mre/2010_2/3_4.pdf

5. Модельный кодекс о недрах и недропользовании для государств-участников СНГ : Постановление № 20-8 от 7 декабря 2002 года. – Принят на двадцатом пленарном заседании Межпарламентской Ассамблеи государств-участников СНГ.
6. Питання Міністерства екології та природних ресурсів України : Указ Президента України від 29 травня 2000 року № 724/2000.
7. Положення про Державний комітет України з геології і використання надр: Постанова Кабінету Міністрів України від 1 квітня 1996 р. № 387 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
8. Положення про Державний комітет України з геології і використання надр: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 вересня 1991 р. № 219 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
9. Положення про Державну геологічну службу : Постанова Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2005 року № 980 // Офіц. вісн. України. – 2005. – № 39.
10. Положення про Міністерство охорони навколишнього природного середовища України : Постанова Кабінету Міністрів України від 2 листопада 2006 р. № 1524 // Офіційний вісник України від 15.11.2006 – 2006 р. – № 44 – С. 129. – Ст. 2949. – Код акта 37753/2006.
11. Положення про Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України : Указ Президента України від 10 лютого 1995 р. № 120/95 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
12. Положення про Міністерство охорони навколишнього природного середовища України [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 вересня 1991 р. № 200. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=200-91-%EF>
14. Про утворення Державної геологічної служби : Постанова КМУ від 27 грудня 2001 р. № 1748 // Офіційний вісник України – 2001. – № 52. – Ст. 2363.
15. Про державну геологічну службу України : Закон України від 4 листопада 1999 р. № 1216-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1999. – № 51. – Ст.456.
16. Про затвердження Положення про Державний комітет з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2006 р. № 1640 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
17. Про затвердження Положення про Державну геологічну службу : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 березня 2002 р. № 439 // Офіційний вісник України від 19.04.2002. – 2002. – № 14. – С. 189. – Ст. 746. – Код акта 22021/2002.
18. Про затвердження Положення про Державну геологічну службу : Постанова КМУ від 24 вересня 2005 р. № 980 // Офіційний вісник України від 14.10.2005. – 2005. – № 39. – С. 83. – Ст. 2481. – Код акта 33903/2005.
19. Про заходи щодо підвищення ефективності державного управління у сфері охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів: Указ Президента України від 15 вересня 2003 р. № 1039/2003.
20. Про зміни в системі центральних органів виконавчої влади України: Указ Президента України від 13 березня 1999 р. № 250/99 // Офіційний вісник України від 02.04.1999. – 1999. – № 11. – С. 13. – Код акта 7068/1999.
21. Про зміни у структурі центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 15 грудня 1999 р. № 1573/99 // Офіційний вісник України від 31.12.1999. – 1999. – № 50 – С. 11. – Код акта 13197/1999
22. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1997. – № 24. – Ст.170.
23. Про надра : Кодекс України від 27 липня 1994 р. № 132/94-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1994. – № 36. – Ст. 340.
24. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 9 грудня 2010 р. // Офіційний вісник України від 17.12.2010. – 2010 р. – № 94. – С. 15. – Ст. 3334. – Код акта 53839/2010.
25. Про Положення про Державну екологічну інспекцію України : Указ Президента України від 13 квітня 2011 р. № 454/2011 // Офіційний вісник Президента України від 20.04.2011. – 2011 р. – № 11. – С. 86. – Ст. 617

26. Про Положення про Державну службу геології та надр України : Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 391/2011 // Офіційний вісник Президента України від 18.04.2011. – 2011. – № 9. – С. 65. – Ст. 544.

27. Про Положення про Державну службу гірничого нагляду та промислової безпеки України : Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 408/2011 // Офіційний вісник Президента України від 18.04.2011. – 2011. – № 10. – С. 61. – Ст. 561.

28. Про Положення про Міністерство охорони навколишнього природного середовища України : Указ Президента України від 27 грудня 2005 р. № 1842/2005 // Урядовий кур'єр. – 15.02.2006. – № 31.

29. Про Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України : Указ Президента України від 13 квітня 2011 р. № 452/2011 // Офіційний вісник Президента України від 20.04.2011. – 2011. – № 11. – С. 70. – Ст. 615.

30. Про Положення про Міністерство енергетики та вугільної промисловості України : Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 382/2011 // Офіційний вісник Президента України від 18.04.2011. – 2011. – № 9. – С. 10. – Ст. 535.

31. Про Положення про Міністерство охорони навколишнього природного середовища України : Указ Президента України від 10.02.2004 № 176/2004 // Урядовий кур'єр. – 18.02.2004. – № 31.

